

Door toneel te spelen, bouw je zelfvertrouwen op. Je leert om jezelf neer te zetten in en voor een groep, je fantasie en ideeën vorm te geven, om je verbaal en non-verbaal uit te drukken, om emoties te herkennen en te laten zien, je in te leven in een ander, je stem en je lichaam te gebruiken. Je leert om met aandacht te kijken en te luisteren naar je omgeving en de anderen om je heen en samen te werken. Er wordt dus een stevige basis gelegd (wortels) om daarmee vol vertrouwen de wereld in te stappen (vleugels).

Deze toneellessenreeks sluit aan op het programma *Wortels en Vleugels van Kunst & COO*. Wat de kinderen in de natuur hebben gezien en ontdekt, vormt de inspiratie om te gaan fantaseren en toneel te spelen. In elke volgende les is aandacht voor wat er de vorige les is geleerd en dan bouwen we daarop weer verder. De kinderen doen actief mee, door zelf ook dingen te verzinnen, geven ze zelf ook vorm aan de lesinhoud.

We gaan van het verzinnen van personages naar het spelen van een (zelfbedacht) verhaaltje. Dat kan in drie tot vijf lessen of 'stappen'. Als men kiest voor drie lessen, dan bestaat het lesprogramma uit stap 1, 2 en 4. Bij vier lessen 1, 2, 4 en 5. Het onderdeel 'omgeving' wordt dan in de eerdere lessen verwerkt.

Aantal lessen: 3 à 5

Duur: 40 tot 45 minuten per les

Nodig: een leeg lokaal met stoelen (of bankjes) aan de zijkant (in U-vorm), graag zoveel mogelijk ruimte om vrij te kunnen bewegen.

Eventueel: Mochten er leuke kostuums, maskers en/ of attributen aanwezig zijn in de school, dan is het misschien leuk om die te gebruiken.

Elke les bestaat uit:

- Warming-up
- Een "technische" oefening
- Een spel om de oefening in praktijk te brengen
- Een vrije oefening/ spel
- Een afsluitend spel

Sommige spellen en oefeningen kunnen met de gehele groep uitgevoerd worden en soms worden ze in groepjes verdeeld.

Stap 1: personages maken (wie)

De eerste les staat in het teken van kennismaken en uit je schulp kruipen: de leerlingen maken zelfbedachte personages in de vorm van beestjes. Hoe bewegen ze? Hoe klinken ze? Waar zijn ze heel erg goed in? Wat kunnen ze niet zo goed? Wat vinden ze leuk? Wat vinden ze vervelend? Wat gebeurt er als twee heel verschillende beestjes elkaar ontmoeten?

Stap 2: eigenschappen en emoties (wie)

In de tweede les wordt meer aandacht besteed aan eigenschappen en emoties van de beestjes-personages. Is het gevaarlijk, lief, bang, stoer, gezellig? Hebben ze ook een 'superpower' zoals vliegen, graven, vechten, hollen, spinnen? En wat kunnen ze daar allemaal mee?

Stap 3: Omgeving (waar)

In de derde les besteden we aandacht aan de omgeving: waar zijn we? Hoe ziet die omgeving eruit? Hoe kan je dat uitbeelden? Is het er warm, koud, nat, droog, veilig, gevaarlijk? En wat zouden de beestjes ervan vinden als hun hele bos of wei vol met rommel zou liggen? Zouden ze samen een plan kunnen verzinnen om het op te ruimen?

Stap 4: Verhaal uitbeelden (wie, wat, waar)

In de vorige lessen is 'wat' (een kleine situatie) al aan de orde gekomen middels begeleid spelen. In deze les komen de elementen wie, wat en waar samen. Aan de hand van een voorgelezen verhaal gaan de kinderen in groepjes dit verhaal naspelen. Vervolgens leren ze in een oefening om zelf te improviseren: wat zou dit beestje-personage zeggen en doen als hij/zij een ander beestje ontmoet?

Stap 5: een zelfverzonnen verhaal spelen

In les vijf gaan de kinderen samen zelf een verhaal verzinnen en dat uitbeelden. Als afronding van het gehele lessenblok gaan we nog een favoriet spel herhalen.

Philippien Bos (1969) is sinds 2006 zelfstandig theatermaker. Ze acteert, regisseert en produceert zeer diverse theaterproducties. Daarnaast geeft ze op vaste dagen dramalessen bij Kunst & COO (sinds 2020) en de jeugd van het Shakespearetheater te Diever (sinds 2016). In Schouwburg De Lawei te Drachten is ze regisseur en speldocent bij het jaarlijkse project *Jij in de Lawei*. Daarnaast heeft ze meerdere schoolprojecten opgezet en begeleid. Hiernaast heeft ze samen met een collega het eigen jongerentheatergezelschap Jonge Sla waarmee ze klassieke tekstproducties maakt. Momenteel speelt Philippien zelf in *Macbeth+Comedy of Errors* van het Shakespearetheater te Diever en zal ze komende winter te zien zijn in de kerstvoorstelling *Broodkapje*. Verder werkt ze met het gezelschap De Versafdeling momenteel aan een basisschoolproductie: *Hamlet, de keukenprins van Denemarken*.